Rekordní podpora venkova
strana 2

Krajský úřad sevřely kolíčky
strana 7

Judistka získala světový bronz
strana 12

Krajánek

ČÍSLO 11 | LISTOPAD 2026 | ROČNÍK 25 | NÁKLAD 292 000 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kvalitní potraviny a výrobky. Kraj podpořil regionální výrobce

Předání ocenění Regionální potravina a Výrobek Olomouckého kraje pro rok 2026 se konalo v rámci podzimní Flory Olomouc Hortikomplex. Oceněným osobně gratuloval i hejtman Ladislav Okleštěk.

Foto | Olomoucký kraj

Hned několika způsoby se Olomouckému kraji daří podporovat producenty regionálních potravin i dalších výrobků. Pomáhá jim dostat se na trh, s propagací i marketingem. Aktuálně si lidé mohou vybrat z desítek produktů, které nesou označení Regionální potravina Olomouckého kraje nebo Výrobek Olomouckého kraje.

„Drobným podnikatelům, živnostníkům i dalším šikovným lidem pomáháme, aby svoje skvělé výrobky dostali k zákazníkům. Také proto naše hejtmanství podporuje například pořádání farmářských trhů, které se zaměřují právě na lokální produkci," uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Další formou podpory je například dotační program zaměřený na podporu marketingu a označování regionálních výrobků. Farmářům, cukrářům, pekařům, ale i dalším drobným výrobcům tak krajské peníze pomáhají odlišit se na pultech obchodů od běžné produkce.

„Schopnost prorazit v náročné konkurenci velkých obchodů je pro drobné výrobce zásadní. Proto náš kraj nabízí dotace, které jsou určeny právě na označování regionálních potravin," dodala Irena Blažková, náměstkyně hejtmana Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí a zemědělství.

Všechny regionální výrobky najdou lidé také v Katalogu regionální produkce, který hejtmanství vydává. Na jeho stranách objeví více než 270 výrobků, které vznikají v Olomouckém kraji. V klidu si tak mohou prostudovat jejich složení a dozvědět se, kdo je vyrábí i kde je možné si místní produkty zakoupit. Katalog je ke stažení na webu olkraj.cz.

Dvě značky kvality

Výrobky, které vznikly v Olomouckém kraji a které zároveň využívají lokální suroviny, mohou lidé snadno rozpoznat podle označení Regionální potravina Olomouckého kraje a Výrobek OK. V obou případech přihlášené nominace hodnotí porota, která zjišťuje nejen chuť a kvalitu potravin, ale také například grafickou úpravu jejich obalů.

„V regionu se lidé mohou setkat i s dalšími regionálními značkami. Není to tak, že by výrobci jednou značku dostali a pak ji mohli využívat pořád. Po uplynutí předem určené doby musí znovu prokázat, že si označení Regionální potravina zaslouží. Smyslem je, aby si regionální potraviny i další lokální výrobky udržely vysokou kvalitu," dodala Blažková.

Jaroslav Kropáč

olkraj.cz

VÝROBEK OK®

Regionální potravina

SLOVO HEJTMANA

Nechte si chutnat

Dáte si radši větrník, trubičku, nebo svatební koláček? Máte větší chuť na poctivé škvarky, zdravou ovocnou šťávu, nebo třeba pořádně ochucenou paštiku? Možností je tolik, kolik máme chutí – tedy nepřeberně. Dobrou zprávou je, že všechny tyhle dobroty najdete v Olomouckém kraji.

Hejtmanství dlouhodobě podporuje soutěže Regionální potravina a Regionální výrobek. Nejen proto, že jsme velcí mlsouni, ale především proto, že šikovní lidé a jejich práce si podporu zaslouží. Něco dobrého totiž vymyslet a vyrobit je jedna věc. Dostat to mezi zákazníky a přesvědčit je, aby si výrobek koupili, je věc druhá.

Právě proto mají regionální značky smysl. Pomáhají zákazníkům poznat kvalitní výrobky z našeho kraje a dávají místním producentům možnost ukázat, co umějí. Získat ocenění Regionální potravina nebo Regionální výrobek totiž není jen tak. Přihlášené produkty posuzuje odborná porota a uspějí jen ty, které splní náročná kritéria.

Až tedy příště na pultech obchodů nebo na trzích narazíte na dobrotu s některou z těchto značek, dejte jí šanci. Kupte si ji, ochutnejte ji a podpořte tím lidi, kteří ji s poctivostí a péčí vyrobili.

Že teď dělám bezplatnou reklamu místním výrobcům a producentům? Ano, a vůbec se za to nestydím. Naopak. Jsem hrdý na to, kolik šikovných lidí, nápadů a poctivé práce v našem regionu máme.

Dobrý podzim a dobrou chuť!

Ladislav Okleštěk,
hejtman Olomouckého kraje

ČÍSLO MĚSÍCE

48 – 170 – 9

48 místních výrobců se 170 produkty se v roce 2026 přihlásilo do soutěže Regionální potravina Olomouckého kraje. Ocenění získalo 9 výrobků.

Hejtmanství podpořilo obce. Venkov získal 75 miliónů korun

Olomoucký kraj letos výrazně navýšil dotace na rozvoj menších obcí. Prostřednictvím Programu obnovy venkova mezi ně rozdělil rekordních 75 miliónů korun. Peníze pomohou s obnovou infrastruktury, přípravou územních plánů i projektovou dokumentací pro budoucí investice. Zájem obcí potvrzuje celkem 230 přijatých žádostí ve třech dotačních titulech.

„Podpora venkova je pro nás důležitá. Chceme, aby se lidem v menších obcích dobře žilo a aby vesnice měly peníze na rozvoj své infrastruktury i přípravu dalších projektů. Proto jsme letos finanční prostředky v Programu obnovy venkova výrazně navýšili," řekl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Největší část směřuje už tradičně do prvního dotačního titulu zaměřeného na budování a obnovu obecní infrastruktury. Kraj v něm evidoval 179 žádostí. Původně měla být podpora přiznána 84 obcím, díky navýšení prostředků ji nakonec získalo 112 obcí. Peníze využijí například na opravy místních komunikací a chodníků, obecních budov, veřejného osvětlení, inženýrských sítí nebo úpravy veřejných prostranství.

„Ve Strukově na Olomoucku půjde dotace na obnovu vnitřních prostor společenského domu, v Bohuslavicích na rekonstrukci školní kuchyně a jídelny a ve Svébohově na opravu návsi, konkrétně autobusové čekárny a chodníků," sdělil náměstek hejtmana pro strategický rozvoj Pavel Jelínek.

Zájem obcí potvrzuje 230 přijatých žádostí ve 3 dotačních titulech

Dalších 25 žádostí přišlo na podporu zpracování územně plánovací dokumentace a všechny byly vyřízeny kladně. Tento dotační titul pomáhá obcím například s pořízením či změnami územních plánů a jejich aktualizací.

Třetí dotační titul je zaměřen na přípravu projektové dokumentace pro plánované záměry obcí. Kraj obdržel 26 žádostí a všechny podpořil. Příspěvek využijí například v Komárově na dokumentaci pro novostavbu chodníku a doplnění dešťové kanalizace, v Sobíškách na opravu hasičské zbrojnice nebo v Biskupicích na rekonstrukci hřbitova. „Nejde jen o samotné stavby a opravy. Pro obce je často stejně důležité mít připravený územní plán nebo kvalitní projektovou dokumentaci, díky kterým mohou své záměry uskutečnit a v budoucnu využít i další zdroje financování," doplnil náměstek Jelínek.

Objem peněz, které tímto směrem kraj uvolňuje, postupně roste. Zatímco v roce 2022 šlo o 37 miliónů korun, v roce 2023 to bylo 52 miliónů, v roce 2024 56 miliónů a loni už 58 miliónů korun.

Lenka Kovaříková

Ekologické počiny se zaměřily na vodu i pestrou přírodu

Osobnosti i projekty, které podporují životní prostředí, vyhlásil Olomoucký kraj letos v říjnu. Foto | Olomoucký kraj

Studentka, která svým floristickým průzkumem v centru Olomouce odhalila v Česku dosud nepopsané druhy rostlin. Ekolog a pedolog, jenž se dlouhodobě věnuje využití krajiny a ochraně půdy, nebo areál, kde díky retenčním nádržím zadržují vodu v krajině a vytvářejí vhodné prostředí pro chráněné živočichy. To jsou jen některé z osobností a projektů, které Olomoucký kraj ve čtvrtek 1. října ocenil v oblasti životního prostředí za rok 2026.

„Letošní ocenění ukázala, že o životní prostředí se dá pečovat mnoha různými způsoby – od ochrany půdy a zadržování vody v krajině přes podporu biodiverzity až po šetrnější dopravu. Velmi si vážím lidí, spolků i obcí, kteří tyto principy převádějí do konkrétních projektů a svým přístupem mohou inspirovat i další," uvedl hejtman Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

Ceny byly uděleny za významný počin v ochraně životního prostředí v kategoriích fyzická osoba, právnická osoba a obec a také za dlouhodobý přínos v oblasti životního prostředí. V kategorii významný počin v separaci a recyklaci odpadů letos nebyla podána žádná nominace, a cena proto nebyla udělena.

„Hejtmanství uděluje Ceny za přínos v oblasti životního prostředí od roku 2019, upozorňuje tak na konkrétní aktivity a osobnosti, které pomáhají zlepšovat stav životního prostředí v regionu," řekla náměstkyně hejtmana pro oblast životního prostředí Irena Blažková.

O vítězích i letos rozhodovala hodnoticí komise, v případě Ceny veřejnosti pak svým hlasováním přímo lidé.

Lenka Kovaříková

Cena za významný počin v ochraně životního prostředí

Fyzická osoba – Věra Kafková | Studentka UP v Olomouci realizovala v širším centru města Olomouce unikátní floristický průzkum. Zaznamenala 324 nepůvodních a 54 ohrožených druhů rostlin. Objevila 19 druhů rostlin, které dosud nebyly na území ČR vůbec zaznamenány.

Právnická osoba – Ekospolek STURM | Spolek STURM se dlouhodobě řadí k pilířům aktivní ochrany přírody a ekologické osvěty v regionu. Věnuje se zakládání funkčních biotopů, masivní výsadbě stromů a ochraně volně žijících živočichů. Pořádá edukační programy a zapojuje mladou generaci do reálných ekologických projektů přímo v přírodě.

Obec – Město Šumperk | Město Šumperk zaujalo projektem „Peoplecar", jde o projekt komunitní elektromobility. Město vytvořilo efektivní systém carsharingu – vůz přes den slouží úřadu pro služební jízdy a následně je za symbolický poplatek plně k dispozici veřejnosti. Šumperk tak ukazuje cestu k ekologičtější městské dopravě.

Cena za dlouhodobý přínos v oblasti životního prostředí (pouze pro fyzické osoby)

Bořivoj Šarapatka | Profesor Bořivoj Šarapatka je významným krajinným ekologem a pedologem působícím na Přírodovědecké fakultě UP v Olomouci. Dlouhodobě se věnuje problematice využití krajiny a ochrany půdy s důrazem na boj proti půdní erozi např. i zaváděním pásového střídání plodin. Stál také u samotných počátků ekologického zemědělství v ČR.

Cena veřejnosti za přínos v oblasti životního prostředí

Bělecký Mlýn s.r.o. | Veřejnost ocenila areál Běleckého Mlýna (Přemyslovice) a jeho soustavu tůní, retenčních nádrží a suchých přehrážek, které chrání okolní lesy před suchem, vrací vodu do krajiny a dávají domov chráněným živočichům.

Upír je stále při chuti. Studenti ho poslouchají

Dárcovská kampaň Olomouckého kraje Tvůrci zítřka – Tomorrow Makers, jejímž cílem je přitáhnout k darování krve mladé lidi, slaví stále větší úspěch. Zatímco v září se žáci středních škol zapojili do 94 odběrů, za říjen jich bylo už 237.

„Skvělé je, že v říjnu se k darování krve přihlásilo v rámci naší kampaně 131 prvodárců, což je dvaapůlkrát více než o měsíc dřív. Moc bych chtěl všem, kteří krev darovali, poděkovat," uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Maskoty projektu jsou upír Adrian a jeho lidská společnice Kira. Vzdělávací zařízení, jehož studenti a zaměstnanci budou v darování nejúspěšnější, získá od kraje odměnu ve výši půl miliónu korun. O jejím využití rozhodne společně se studenty také vedení školy.

„Aktuálně jsou v dárcovství krve nejúspěšnější obchodní akademie v Prostějově, na druhém místě šternberské a za ním uničovské gymnázium," doplnil čerstvá data Vladimír Lichnovský, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast zdravotnictví.

Studenti a zaměstnanci škol podporují dárcovství krve. Foto | Olomoucký kraj

Hejtmanství bude v dárcovské kampani pokračovat až do konce ledna. Pak ji vyhodnotí a rozhodne se pro další postup. Kampaň zapadá do krajské strategie Olivie. Ta se zaměřuje na trvalý a udržitelný rozvoj regionu a podporu zdraví jeho obyvatel.

Jaroslav Kropáč

Svíčkárna, záchranka i sociální podnik. Kraj ocenil společenskou odpovědnost

Už šestý ročník Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti společenské odpovědnosti se konal ve čtvrtek 8. října v prostorách Červeného kostela. Hejtmanství tímto způsobem oceňuje firmy, menší obce, organizace i podnikatele za jejich ohleduplné fungování nejen vůči životnímu prostředí, ale i celé naší společnosti.

„Letos jsme ocenili například Zdravotnickou záchrannou službu Olomouckého kraje, vzdělávací centrum Sdružení D nebo statutární město Prostějov. Chtěl bych jim i všem dalším oceněným poděkovat a upozornit na to, že jsou svou činností vzorem pro ostatní," řekl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Ceny za společenskou odpovědnost se předávají hned v několika kategoriích. Kromě firem rozdělených podle počtu zaměstnanců jsou oceňovány také obce a obce s rozšířenou působností, mikropodniky, živnostníci i organizace veřejného sektoru.

„Společenská odpovědnost jak v podnikání, tak vůči našemu okolí, patří ke klíčovým tématům 21. století. Olomoucký kraj chce prostřednictvím této soutěže nejen ocenit, ale také poděkovat všem, kteří se chovají odpovědně nad rámec svých zákonných povinností," uvedl náměstek hejtmana Pavel Jelínek.

Speciální ocenění letos získala česká chemicko-farmaceutická společnost Czech-Gen, která se zaměřuje na výzkum, vývoj a výrobu léčivých látek. Původně byla známá pod názvem Farmak.

Více o oceněných, nominovaných a podmínkách Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti společenské odpovědnosti naleznou zájemci na webu.

Lenka Kovaříková

cenykraje.cz

Irena Blažková: Regionální potraviny i zdravá krajina jsou základem kvalitního života

Regionální potraviny mají na našich stolech stále své místo a zájem o ně roste. Co stojí za jejich oblibou, jak se proměnila nabídka místních producentů a proč má smysl podporovat potraviny z našeho kraje? V rozhovoru s náměstkyní Irenou Blažkovou se zaměřujeme na současné trendy, kvalitu i význam regionálních výrobců pro místní ekonomiku.

Jak se v posledních letech změnila nabídka regionálních potravin a zájem o ně?

Nabídka je pestřejší a zahrnuje tradiční produkty i speciality menších výrobců. Zájem potvrzuje soutěž Regionální potravina Olomouckého kraje: v roce 2026 se přihlásilo 48 výrobců se 170 produkty. Byla bych ráda, aby se místní potraviny staly běžnou součástí jídelníčku.

Jaké výhody přináší nákup potravin od místních producentů?

Lidé tím podporují regionální ekonomiku, pracovní místa, rodinné farmy i tradiční řemesla. Zároveň pomáhají zachovávat místní receptury a způsoby výroby a získávají čerstvé potraviny známého původu.

Jakými způsoby Olomoucký kraj podporuje místní výrobce a propagaci jejich produktů?

Kraj podporuje regionální značení, farmářské trhy a soutěž Regionální potravina Olomouckého kraje. Výrobcům pomáhá také Katalog regionální produkce, který představuje více než 270 certifikovaných výrobků a služeb.

Jak může kraj pomoci menším výrobcům dostat jejich produkty k zákazníkům?

Podporuje farmářské trhy, regionální značky a katalog místních produktů. Do budoucna chce více propojovat výrobce s obchody, restauracemi a školními jídelnami, aby měli stabilní odbyt.

Jaké jsou dnes největší environmentální výzvy Olomouckého kraje?

Na Hané jde především o ochranu půdy a omezení eroze, v Jeseníkách o obnovu krajiny po povodních. Důležité je také zadržování vody v krajině, ochrana biodiverzity a odpovědné nakládání s odpady. Kraj například přispěl miliónem korun na studii protipovodňových opatření na řece Desné.

Jaké konkrétní projekty kraj podporuje pro lepší zadržování vody v krajině?

Na vodohospodářskou infrastrukturu přispívá obcím každoročně přibližně 25 až 30 milióny korun. Opatření na zadržování vody v krajině podporuje také dotační program zaměřený na životní prostředí a zemědělství.

Jak hledáte rovnováhu mezi ochranou přírody a ekonomickým rozvojem regionu?

Ochrana životního prostředí a rozvoj se nemusí vylučovat. Kraj hledá řešení ve spolupráci s obcemi, odborníky, podnikateli a veřejností a posuzuje přínosy i dopady jednotlivých záměrů.

Jak mohou obce, spolky a dobrovolníci získat podporu pro projekty na ochranu krajiny?

Krajské dotace podporují například výsadbu stromů, obnovu tůní a biodiverzitu. Pro rok 2027 kraj nově vyčlenil 1,4 miliónu korun na podporu včelařství, konkrétně testování včelstev na mor včelího plodu.

O které dotační programy v oblasti životního prostředí a zemědělství je největší zájem?

Žadatelé mají největší zájem o výsadbu stromů a alejí, péči o zeleň, obnovu vodních prvků, zadržování vody v krajině a environmentální vzdělávání.

Jak kraj podporuje environmentální vzdělávání a zapojení mladé generace?

Náměstkyně hejtmana Olomouckého kraje pro oblast životního prostředí, odpadů a zemědělství Irena Blažková. Foto | Olomoucký kraj

Kraj podporuje ekologické výukové programy, exkurze, přírodovědné soutěže a činnost středisek ekologické výchovy. Zájem mladých lidí o ochranu přírody dokládají také jejich nominace na krajská environmentální ocenění.

Který z nedávných projektů podle vás nejvíce přispěl k ochraně životního prostředí v kraji?

Kraj letos rozdělil téměř dva milióny korun na tři projekty podporující zadržování vody v krajině: výstavbu malé vodní nádrže v Huzové, revitalizaci požárních nádrží v Budětsku a obnovu vodní plochy ve Smržicích.

red

SLOVO ODBORNÍKA

Podpora farmářských trhů v Olomouckém kraji

Radek Dosoudil
vedoucí Odboru strategického rozvoje kraje

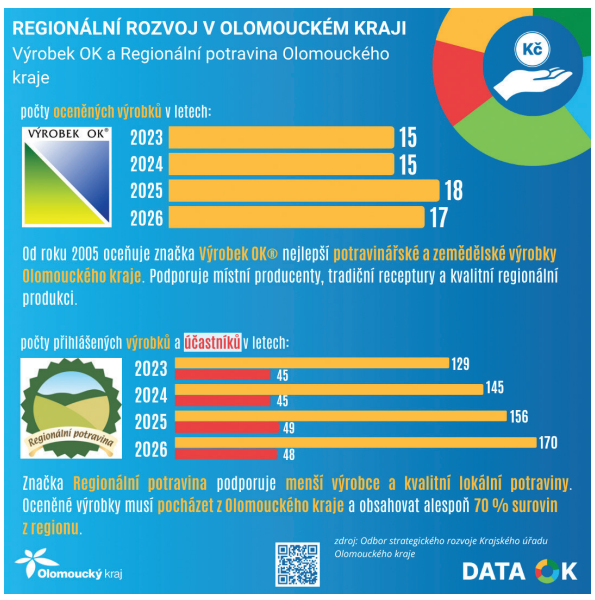
Olomoucký kraj dlouhodobě podporuje regionální producenty a rozvoj krátkých dodavatelských řetězců, které přibližují kvalitní místní potraviny přímo spotřebitelům. Významnou roli v tomto směru hrají farmářské trhy, které vytvářejí prostor pro setkávání výrobců se zákazníky, podporují místní ekonomiku a přispívají k propagaci regionálních produktů.

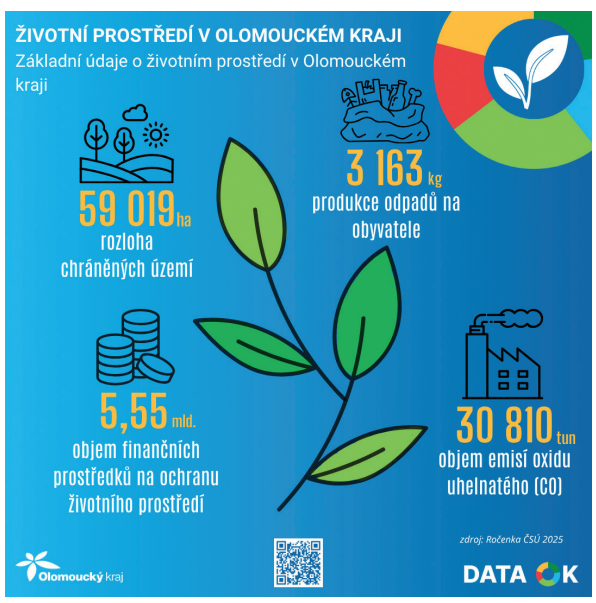
Podpora farmářských trhů je zároveň jedním z nástrojů naplňování Strategie OLIVIE, konkrétně pilíře Zdravé prostředí. Ten je zaměřen na podporu místní produkce, odpovědné spotřeby, udržitelného hospodaření a posilování vztahu obyvatel k regionu, ve kterém žijí.

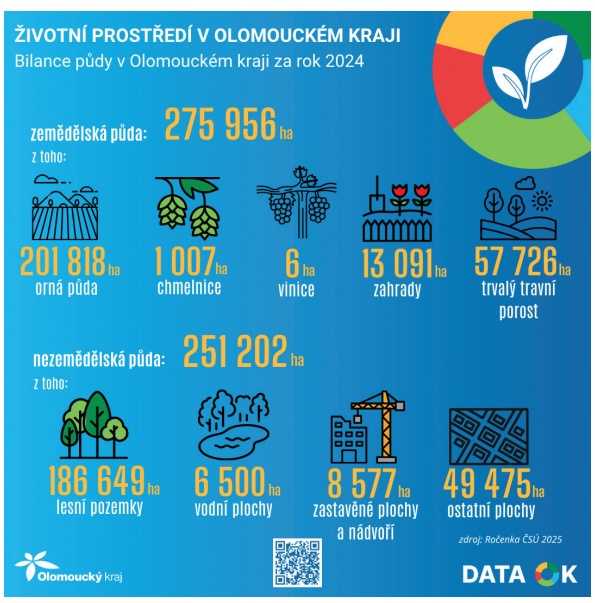
Význam farmářských trhů si Olomoucký kraj uvědomuje dlouhodobě a od roku 2012 jejich pořádání finančně podporuje. Na organizaci farmářských trhů bylo dosud poskytnuto více než 3,5 miliónu korun, přičemž v letošním roce je na tuto podporu vyčleněno 415 tisíc korun a podpořeno bylo 15 žadatelů. Tradičně jsou farmářské trhy pořádány například v Olomouci, Přerově, Velké Bystřici, Šternberku, Zábřehu, Bělkovicích-Lašťanech.

Farmářské trhy jsou také důležitou platformou pro prezentaci držitelů regionálních značek HANÁ regionální produkt®, JESENÍKY originální produkt® a MORAVSKÁ BRÁNA regionální produkt®, stejně jako oceněných Výrobků Olomouckého kraje a nositelů značky Regionální potravina Olomouckého kraje. Jsou místem, kde se kvalita, tradice a příběhy místních výrobců setkávají přímo s jejich zákazníky.

Kraj pomůže obcím s bydlením. Na nové byty připravuje peníze

Olomoucký kraj chystá nový dotační program Podpora obecního bydlení v Olomouckém kraji, který má pomoci především menším obcím s přípravou a realizací bytových projektů. Na podporu vzniku nových obecních bytů plánuje vyčlenit celkem 30 miliónů korun.

„Chceme obcím usnadnit cestu k novému bytovému fondu a pomoci jim překonat překážky, které dosud realizaci bytových projektů komplikovaly. Obce mají o rozvoj obecního bydlení velký zájem a řada z nich už má konkrétní projekty připravené," řekl Pavel Jelínek, náměstek hejtmana pro oblast strategického rozvoje.

Do dotazníkového šetření, které proběhlo v létě, se zapojilo 148 samospráv. Ty jako nejčastější překážky uváděly omezený rozsah uznatelných nákladů, krátké termíny realizace nebo potřebu rozdělit projekty do více etap.

V programu bude mezi žadatele rozděleno 30 miliónů korun, maximální výše dotace bude 3 milióny korun na jednu žádost. Podporu kraj plánuje poskytnout obcím do jednoho tisíce obyvatel a také místním částem do jednoho tisíce obyvatel v obcích s celkovým počtem do tří tisíc lidí.

„Dotace budou moci směřovat například na rekonstrukce obecních bytových domů, revitalizaci nevyužívaných objektů pro bydlení nebo demolici nevyhovujících staveb s následnou výstavbou nových obecních bytů," vysvětlil náměstek Jelínek.

Příprava dotačního programu nyní vstupuje do závěrečné fáze. Pravidla a parametry programu budou předloženy Zastupitelstvu Olomouckého kraje v prosinci 2026. Vyhlášení programu a příjem žádostí jsou plánovány na rok 2027.

Lenka Kovaříková

Vánoční jarmark 2026 v Regionálním centru Olomouc

V přízemí Regionálního centra Olomouc v Jeremenkově ulici se budou již tradičně konat adventní jarmarky, kde se mimo jiné prezentují výsledky terapeutických činností uživatelů sociálních služeb poskytovaných příspěvkovými organizacemi Olomouckého kraje. Lidé tak mohou drobným obnosem podpořit další provoz aktivizačních činností osob umístěných v sociálních zařízeních.

Přijďte se potěšit originálními nápady a nasát vánoční atmosféru. Těšit se na vás budeme ve dnech 2. a 9. prosince 2026 vždy v čase od 9 do 12 hodin.

red

Kabelky a zemědělské družstvo: známe podnikatelské šampiony

Zemědělské družstvo Unčovice se stalo Firmou roku 2026 Olomouckého kraje, titul Živnostník roku získala Veronika Fischerová z Bělkovic-Lašťan, která pod značkou FISCHERKA navrhuje a ručně vyrábí kabelky na míru. Výsledky 21. ročníku prestižních podnikatelských soutěží byly vyhlášeny v pondělí 5. října v Olomouci. Oba vítězové postupují do celostátního finále, které se uskuteční 10. prosince v pražském Paláci Žofín.

Vítězové soutěže Živnostník roku a Firma roku Olomouckého kraje postupují do celostátního finále

Ocenění Firma roku a Živnostník roku Olomouckého kraje se předávala už po jednadvacáté. Foto | archiv pořadatelů

Zemědělské družstvo Unčovice hospodaří na téměř 9 000 hektarech a zaměřuje se na rostlinnou i živočišnou výrobu. Využívá například fotovoltaické elektrárny a bioplynovou stanici a připravuje také robotickou farmu. Veronika Fischerová se výrobě kabelek věnuje už 12 let. Každý kus vzniká ručně podle přání zákaznice, včetně ručního šití, a má vlastní pořadové číslo a certifikát. Jedna kožená kabelka jí zabere až 40 hodin práce.

V soutěži Živnostník roku obsadil druhé místo Marek Kvapil z Pňovic, který se zabývá výrobou, šlechtěním a prodejem bio semen. Třetí příčka patří Marcelu Šosovi z Jeseníku a jeho čokoládě i dalším čokoládovým výrobkům. Mezi firmami byla druhá společnost SEMO ze Smržic a třetí KARDI AI Technologies z Olomouce. Doprovodnou kategorii Živnostník roku Srdcař za Olomoucký kraj vyhrála Jana Valášková z Prostějova, která tvoří autorské látky a šité výrobky z dětských kreseb.

Lenka Kovaříková

Hejtmanství nahlédne do budoucnosti. Připojit se může i veřejnost

Olomoucký kraj začal s aktualizací plánu strategického rozvoje. Navrhne, jak se bude region rozvíjet po roce 2027, co bude důležité podpořit, co například trochu upozadit a čemu věnovat největší pozornost.

„Půjde o základní kuchařku, podle které se budou řídit další konkrétní krajské projekty a investice. Jde zkrátka o to, abychom měli jasný plán na to, jak náš kraj rozvíjet a modernizovat, aby zůstal dobrým místem k životu," uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Na tvorbě nové strategie bude pracovat nejen Krajský úřad Olomouckého kraje, ale také externí odborníci. Stanovit musí další priority, například pro oblast dopravy, školství nebo ochrany životního prostředí. První příležitostí pro společnou práci zástupců Olomouckého kraje a externích odborníků bude vizionářský workshop, který proběhne v listopadu.

„Poté, co bude hotová základní koncepce nové strategie, otevřeme prostor pro diskuzi s veřejností, aby mohli lidé říci, co si přejí změnit nebo doplnit. Celý dokument chceme mít hotový do září 2027," vysvětlil Pavel Jelínek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Tvorba plánu strategického rozvoje není úplnou novinkou. Obdobný dokument vznikl už v minulosti a nastiňoval rozvoj regionu mezi lety 2021–2027. Zájemci si jej mohou stáhnout z krajských webových stránek Regionální rozvoj – Analýzy a koncepce.

Jaroslav Kropáč

ZAJÍMAVÁ MÍSTA | PAVLEČKOVA SKÁLA – CENNÝ OSTRŮVEK STEPNÍ KVĚTENY

Zveme vás do přírodní památky Pavlečkova skála, která se nachází na SZ okraji obce Plumlov, místní části Žárovice na Prostějovsku.

Památka již 43 let chrání zdejší teplomilnou vegetaci suchých trávníků s výskytem četných ohrožených druhů rostlin a živočichů. Rozkládá se na nízkém travnatém pahorku se skalními výchozy prvohorních břidlic.

Okáč bojínkový. Foto | Jiří Šafář

Co je tu výjimečného?

Pavlečkova skála patří k významným zvláště chráněným územím v regionu. V roce 2020 zde bylo nalezeno 175 druhů cévnatých rostlin. Z těch vzácnějších lze jmenovat například koniklec velkokvětý, trávničku obecnou, zvonek moravský, modřenec chocholatý, mochnu písečnou či křivatec rolní.

Jak o památku pečujeme?

Péče o lokalitu spočívá v mozaikovitém sečení travních porostů. Seč probíhá na části lokality jedenkrát a na části dvakrát ročně. Při seči jsou vynechávány zachovalejší plošky s výskytem chráněných rostlin. Ty jsou buď ponechány nepokosené do příštího roku (takové plošky jsou umístěny každý rok jinde), nebo je u nich termín seče posunut až do období po vysemenění rostlin. Časově i prostorově rozrůzněné kosení na lokalitě podporuje dlouhodobý výskyt nejen kvetoucích rostlin, ale i spousty bezobratlých živočichů, zejména motýlů (např. běloskvrnáč pampeliškový, hnědásek jitrocelový či pět druhů okáčů). Travní porosty v památce byly v minulosti udržovány extenzivní pastvou ovcí a koz. Na tradici se snažíme jednou za několik let navázat – pastva ovcí zde byla naposledy provedena v roce 2021.

Jak se staráme o koniklece?

Na ploškách s výskytem konikleců je po jejich odkvětu sečen travní porost nanízko a na podzim je vyhrabáván mech a stařina v jejich okolí. Narušováním travního drnu vznikají drobné otevřené plošky pro uchycení a vyklíčení ochmýřených nažek konikleců. Příležitostně je v jarním období prováděna ochrana kvetoucích rostlin před okusem zvěří, a to instalací pachových ohradníků.

Pavlečkova skála před sečí. Foto | Tomáš Berka

Děkujeme, že s námi poznáváte a chráníte přírodu Olomouckého kraje.

Martina Huběnková, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Za pozvánky na demonstraci skončil v cele StB

Za vylepení pozvánek na demonstraci mu StB prohledala dům a zavřela ho do cely. Vladislav Drajsajtl z Tršic je dostal od disidenta Tomáše Hradílka.

Zadrželi ho na tři a půl dne

V roce 1988 přišla StB k Vladislavu Drajsajtlovi do Tršic. Někdo ho udal za šíření pozvánek na demonstraci k 28. říjnu v Praze. Přijeli i policisté z Bystřice. Ptali se ho, proč chtěl založit Společnost přátel USA. „A to mám zakládat Společnost přátel Vietnamu? Ti nám nic nedali," odpověděl. Policisté hledali plakáty, ale našli také náboje, které jeho nevlastní synové tajně směňovali se sovětskými vojáky. Jeden z chlapců je spustil v tašce z okna přímo před policistu.

Vladislava Drajsajtla odvezli do olomoucké vazební věznice. „Byla to cela pro dva, ve které nás bylo pět. O půlnoci dovezli šestého, vojáka," vzpomíná. Drželi ho téměř tři a půl dne místo, povolených 48 hodin. Propustili ho bez písemného záznamu. Domnívá se, že před dalším postihem ho uchránila pozdější amnestie Václava Havla.

Politika rozdělovala rodinu

Narodil se 12. března 1950 v Grygově. Rodiče Vladislav a Jarmila se poznali při nuceném nasazení v krytu v Napajedlech. Otci, odpůrci komunistů, pak nový režim znárodnil obchod. Roku 1954 se rodina přestěhovala k otcovým rodičům do Nelešovic. Dědeček Bohuslav Drajsajtl pomáhal zakládat družstvo a s otcem se kvůli politice hádal. Když do družstva odváděli dvě rodinné krávy, babička je ozdobila pentlemi a oplakala.

Od dětství pomáhal na poli, hrál českou házenou. Později studoval elektrotechnickou průmyslovku v Olomouci. „V Olomouci bylo nádherně, v každé hospodě hrála nějaká kapela," vzpomíná. Poslouchal Hendrixe a Rolling Stones. V březnu 1968 se oženil s Jiřinou Machovou. O rok dříve se jim narodila dcera Renata, později přibyl syn Tomáš.

Když 21. srpna 1968 česali chmel, z rádia slyšeli o invazi. Babička vzala dvoukolák a šla koupit dva pytle mouky. Do Olomouce jel on až za několik dní. „Na ulici Mlčochova stál tank, měl vystrčený lauf do ulice," vybavuje si.

Převelen za Hlas Ameriky

Na vojně sloužil nejprve u radistů v Opavě. Když si při návratu z vánoční propustky pustil ve vlaku Hlas Ameriky, cestující ho okřikl. Drajsajtl se ohradil, muž však vytáhl průkaz StB. Následovalo převelení do Lešan u Benešova, kde opravoval radary.

Roku 1969 nastoupil do Olmy jako elektroúdržbář. Po vojně pracoval na stavbách jako elektromechanik. Roku 1975 se přestěhoval do domu, který s otcem postavil v Tršicích. V STS Příkazy ho přemlouvali ke vstupu do KSČ. „Já vám to řeknu narovinu. Já kdybych se přihlásil do strany, tak mě můj táta vydědí," odpověděl. A měl klid.

Roku 1981 se podruhé oženil. S manželkou Alenou vychovali její dva syny a společnou dceru. Vídal se s disidenty Tomášem Hradílkem a Rudolfem Berezou. S Hradílkem se roku 1987 pokusili založit pobočku Společnosti přátel USA. Neuspěli, ale zůstali v kontaktu.

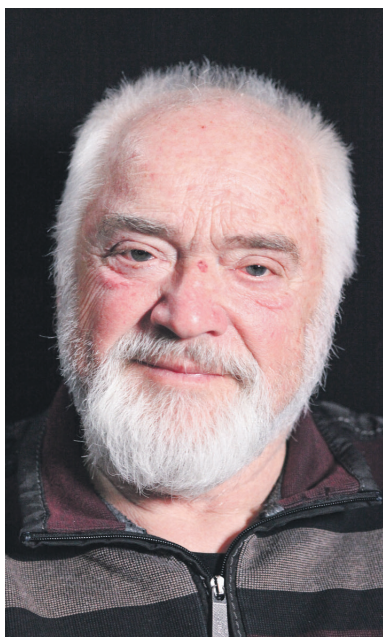
U zrodu Občanského fóra

Po propuštění z olomoucké vazební věznice na přelomu října a listopadu 1988 slíbil manželce, že se politicky angažovat nebude. V listopadu 1989 se přesto zúčastnil generální stávky v Olomouci. „Padal sníh, bylo zasněženo a zima. Plné náměstí lidí," vzpomíná. V Tršicích se podílel na vzniku Občanského fóra. Začátkem roku 1990 odmítl funkci ve výboru Společnosti přátel USA. „Když jsem viděl ty lidi, co se hlásili o slovo, a jak jim šlo o převlékání kabátů, úplně jsem se distancoval," vysvětluje.

Po roce 1992 začal podnikat v oboru elektro. Dlouhá léta pracoval také pro zvonařskou dílnu Dytrychových. Na vlastní práci a schopnost postarat se o sebe spoléhal celý život.

Příběhy Vladislava Drajsajtla a Tomáše Hradílka jsou dostupné online v databázi Paměti národa.

Hana Langová, Vít Lucuk
Paměť národa Střední Morava

Vladislav Drajsajtl v roce 2023. Foto | Paměť národa

Tomáš Hradílek 80. léta. Foto | Archiv Tomáše Hradílka

Tomáš Hradílek a Rudolf Bereza držící transparent, prvomájový průvod Olomouc, 1987. Foto | archiv Tomáše Hradílka

Bohuslav Drajsajtl, dědeček Vladislava Drajsajtla, 1914 (vlevo). Bohuslav Drajsajtl, dědeček Vladislava Drajsajtla, s babičkou Anastázií Mandrholcovou, 1914. Foto | 2x archiv Vladislava Drajsajtla

S transparentem proti režimu

Tomáš Hradílek a Rudolf Bereza, signatáři Charty 77 a známí Vladislava Drajsajtla, rozvinuli 1. května 1987 při prvomájových oslavách v Olomouci transparent „Charta 77 vybízí k občanské kuráži". Drželi ho přibližně půl hodiny, než je zadržela policie. Zatčen byl také katolický aktivista Michal Mrtvý, který protest natáčel. Všichni tři skončili ve vyšetřovací vazbě.

Společnost přátel USA (SPUSA) vznikla v roce 1987 jako nezávislá občanská iniciativa usilující o rozvoj přátelských vztahů mezi obyvateli Československa a Spojených států.

Příběh byl zaznamenán za podpory Olomouckého kraje, děkujeme!
Paměť národa stále hledá nové pamětníky! Pokud víte o někom, kdo zajímavým způsobem prožil dějiny 20. století, kontaktujte nás na: jitka.andrysova@postbellum.cz, 777 763 388

OKÉNKO STAROSTY

Martin Alexa
starosta Branné

Branná – malá obec s bohatou historií a velkými plány

Na pomezí Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor leží Branná, malebná horská obec s necelými třemi stovkami obyvatel. Přestože patří mezi menší obce Olomouckého kraje, svou historií, památkami a turistickým významem rozhodně nezaostává za většími městy.

Historické centrum, kterému dominuje hrad a zámek Kolštejn, kostel Archanděla Michaela a renesanční fojtství, připomíná někdejší význam městečka na obchodní cestě do Slezska. Dnes je Branná vyhledávaným cílem návštěvníků Jeseníků. V zimě láká lyžařským areálem, po celý rok krásnou přírodou, turistickými trasami a wellness službami.

Branná ale není jen místem pro rekreaci. Především je domovem místních obyvatel. Naším cílem je, aby se zde dobře žilo všem generacím. V posledních letech proto investujeme do obecní infrastruktury, veřejných budov a služeb. Významným krokem bylo letošní otevření dětské skupiny Braňáček, která pomáhá mladým rodinám sladit pracovní a rodinný život.

Velkou hodnotou naší obce je také společenský život. Tradiční Mariánská pouť, závody historických motocyklů Kolštejnský okruh nebo akce místních hasičů každoročně spojují obyvatele i návštěvníky. Právě aktivní spolky a lidé ochotní věnovat svůj čas ostatním vytvářejí skutečnou atmosféru obce.

Do budoucna chceme pokračovat v obnově infrastruktury, rozvoji služeb pro obyvatele a podpoře cestovního ruchu, který je pro naši horskou obec důležitý. Současně si uvědomujeme potřebu zachovat jedinečný historický charakter Branné.

Věřím, že budoucnost malých obcí nestojí pouze na investicích, ale především na lidech, kteří v nich chtějí žít, pracovat a vychovávat své děti. A právě pro ně má naše práce smysl.

Olomoucký kraj má řadu šikovných výrobců, kteří ukazují, že poctivé suroviny a nápadité zpracování mají své místo i v dnešní době. Ocenění Regionální potravina Olomouckého kraje získávají výrobky, které zaujmou svou kvalitou, chutí i originalitou. V anketě jsme se vítězů zeptali, čím jsou jejich výrobky výjimečné a co za nimi stojí. Kompletní seznam oceněných najdete na **regionalnipotravina.gov.cz**.

Co je na vašem výrobku výjimečné?

Libor Zlatník
spolumajitel firmy Cukrárna v Uličce Šumperk

Náš košíček se slaným karamelem a čokoládou v sobě spojuje výraznou chuť čokolády, jemnost karamelu a dokonale vyvážený kontrast sladkých a slaných tónů. Každý kus vzniká pečlivou ruční výrobou s důrazem na kvalitu surovin, chuť a detail. Zakládáme si na poctivém cukrářském řemesle a vlastních recepturách. Velkou radost nám dělá, že se nám již potřetí podařilo získat prestižní ocenění Regionální potravina Olomouckého kraje. Je to pro nás potvrzení, že naše práce má smysl.

Jakub Trčka
majitel firmy Nikoleta Maria

Cibulové chutney Nikoleta Maria je výjimečné svou dokonale vyváženou chutí, která propojuje přirozenou sladkost cibule s jemně pikantními a kyselými tóny. Vyrábíme ho s důrazem na kvalitní suroviny, poctivé zpracování a výraznou chuť, která dokáže pozvednout i obyčejné jídlo na gurmánský zážitek. Skvěle se hodí k vyzrálým sýrům, burgerům, grilovanému masu i do sendvičů. Je ideální volbou pro všechny, kteří rádi objevují nové chuťové kombinace a chtějí svému stolování dodat něco výjimečného.

Marie Kouřilová
spolumajitelka farmy Stáje Rychleby

Bezomáta a další naše výrobky jsou výjimečné tím, že je vyrábíme sami od počátku až do konce a jsou ze surovin, které pocházejí přímo od nás. Bylinky sbíráme na pozemcích naší farmy. Nejdůležitější je pro nás chuť a kvalita výrobků. Celou naši práci se snažíme transparentně ukazovat na našich sociálních sítích.

Lea Schneiderová
zakladatelka firmy Olejový ráj

Olej z pražených vlašských ořechů vyniká plnou chutí a nezaměnitelnou vůní. Vyrábím ho z pečlivě vybraných ořechů z Rychlebských hor a okolí, které ručně třídím, šetrně pražím v troubě a následně lisuji za studena. Díky šetrnému zpracování si olej zachovává svůj jedinečný charakter. Za každou lahvičkou stojí poctivá ruční práce, důraz na kvalitu surovin a snaha nabídnout výjimečný produkt z našeho rodinného hospodářství v srdci Rychlebských hor.

Od vidlí po vidličku: Haňovická rajčata míří do školních jídelen

Rajčata ze skleníků Zemědělského družstva Haňovice si nově nacházejí cestu také na talíře dětí ve školních jídelnách. Impulzem bylo setkání s jejich vedoucími, které v rámci projektu „Od vidlí po vidličku“ zorganizovala MAS Moravská cesta. Z návštěvy postupně vznikla konkrétní spolupráce. O tom, co může propojení místních producentů a škol přinést, jsme si povídali s vedoucí haňovických skleníků Veronikou Sedlářovou.

Na co jste vedoucí školních jídelen do Haňovic nalákali a čím jste je chtěli zaujmout?

Především chutí a kvalitou našich rajčátek. Snažíme se je pěstovat bez chemického ošetření a díky šetrnému a pečlivému způsobu pěstování se jejich chuť blíží kvalitě BIO produkce. Sklízíme je zralá, přirozeně červená a plná chuti. Odrůda Sweetelle je navíc velmi sladká, a právě proto si ji oblíbily i děti. Věříme, že když dostanou na talíř kvalitní a chutnou zeleninu, je mnohem větší šance, že si k ní vytvoří pozitivní vztah.

Důležitý je pro nás také způsob, jakým rajčata pěstujeme. Myslíme na životní prostředí, využíváme obnovitelné zdroje a biologickou ochranu rostlin. Díky tomu dokážeme naše rajčata dodávat po celý rok a nabídnout školním jídelnám nejen chutný, ale také šetrně a udržitelně vypěstovaný produkt.

Dnes už rajčata dodáváte do několika školních jídelen. Co bylo potřeba vyřešit, aby se z prvního setkání stala skutečná spolupráce?

Spolupráce od prvopočátku probíhala plynule a bez větších komplikací. Z pohledu administrativy je dodávání do školních jídelen podobné jako u našich běžných maloodběratelů – je potřeba registrace do systému, uzavření rámcové smlouvy a zajištění logistiky. Důležité je nastavit pravidelné zásobování tak, aby rajčata dorazila čerstvá a v požadovaném termínu.

Proč podle vás patří místní potraviny do školních jídelen? A co by pomohlo k dalšímu propojování škol a zemědělců?

Děti vědí, odkud potraviny pocházejí, a mohou si vytvořit lepší vztah k jídlu i k tomu, co se v jejich okolí pěstuje a vyrábí. U našich rajčat je výhodou čerstvost a chuť, která je podle nás u dětí nejdůležitější.

Má-li podobných spoluprací přibývat, musí o sobě zemědělci a školní jídelny hlavně vědět a mít možnost se potkat. Jak ukázala i naše zkušenost, když se podaří navázat kontakt, samotná spolupráce už nemusí být nijak složitá. Důležité je propojení, vzájemná komunikace a ochota hledat cestu, jak dostat kvalitní regionální potraviny až na školní talíře.

Kontakt pro bližší informace:
Julie Zendulková, koordinátorka
Haná regionální produkt®
tel.: 724 111 510, e-mail: julie.zendulkova@moravska-cesta.cz

Projekt je financován s podporou Ministerstva zemědělství.

Středoškoláci získají praxi přímo ve výrobě

Duální vzdělávání otevírá studentům dveře přímo do konkrétních firem. MUBEA podepsala smlouvu o spolupráci se zástupci Sigmundovy střední školy strojírenské v Lutíně. Foto | Olomoucký kraj

Olomoucký kraj je teprve druhým regionem v Česku, kde se mladí lidé budou moci zapojit do takzvané duální výuky. Studenti Sigmundovy střední školy strojírenské v Lutíně získají možnost připravovat se na své budoucí povolání přímo ve společnosti MUBEA – HZP. Firma v úterý 13. října převzala jako jedna z prvních v Česku certifikát potvrzující splnění podmínek pro zapojení do duálního vzdělávání. Do podniku žáci nastoupí od příštího roku.

„Duální vzdělávání je důležitým krokem k tomu, aby studenti získávali zkušenosti přímo tam, kde budou jednou pracovat. Firma si je může během studia postupně vychovávat, předávat jim své know-how a ukázat jim, jak vypadá moderní průmyslová výroba v praxi. To je přesně směr, kterým chceme odborné vzdělávání v kraji posouvat,“ vysvětlil náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast školství Svatopluk Binder.

Duální vzdělávání ještě více propojuje to, co se studenti naučí ve škole, s tím, co si vyzkouší přímo v praxi. Teoretickou výuku dál standardně zajišťuje škola, zatímco firma přebírá větší odpovědnost za odborný výcvik a praktickou přípravu. Studenti tak pracují s reálnými technologiemi, poznávají pracovní prostředí a postupně získávají dovednosti podle skutečných potřeb zaměstnavatele. MUBEA má pro jejich přípravu vlastní učňovské středisko s dílnou a učebnou, certifikovaného instruktora a osm mentorů z výroby.

„Spolupracujeme se středními technickými školami a učilišti více než 20 let. Duální vzdělávání proto vnímáme jako přirozený další krok. Získání certifikátu je potvrzením, že náš systém dosavadní spolupráce odpovídá principům kvalitního vzdělávání. Chceme spolupráci se školami ještě více prohloubit a systematicky připravovat mladé lidi na práci v moderním průmyslu,“ uvedl Daniel Pazdera, jednatel společnosti MUBEA – HZP.

Do systému duální výuky se od roku 2027 zapojí například studenti oborů Obráběč kovů a Mechanik seřizovač. Firma tím zároveň získá možnost systematicky si připravovat budoucí kvalifikované zaměstnance.

Lenka Kovaříková

Úspěšní podnikatelé inspirují mladou generaci

Jak vzniká úspěšná firma? Co stojí za dobrým podnikatelským nápadem? A co všechno musí člověk překonat, než uspěje? Na tyto otázky budou žákům a studentům odpovídat přímo úspěšní podnikatelé z Olomouckého kraje. Jejich zkušenosti a osobní příběhy se mohou stát inspirací pro mladou generaci.

Moravská vysoká škola Olomouc ve spolupráci s Olomouckým krajem zahájila v novém školním roce projekt „Motivace a poselství místních úspěšných podnikatelů v Olomouckém kraji“. Jeho cílem je propojit svět podnikání se vzděláváním a přiblížit mladým lidem podnikavost prostřednictvím skutečných příběhů lidí z jejich regionu.

Úspěšní podnikatelé se během setkání na vybrané základní, střední a vysoké škole podělí nejen o své úspěchy, ale také o zkušenosti, rozhodnutí a překážky, které jejich podnikatelskou cestu provázely. Studenti tak dostanou příležitost poznat, jak se rodí podnikatelský nápad, jak se buduje firma, jak se člověk vyrovnává s neúspěchem a co je potřeba k tomu, aby dokázal svou myšlenku proměnit ve skutečnost.

Projekt chce ukázat, že podnikavost není pouze schopnost založit firmu. Je také spojena s iniciativou, kreativitou, schopností hledat nové příležitosti, jednat s lidmi, přijímat odpovědnost a nevzdávat se při prvním neúspěchu. Právě tyto vlastnosti mohou mladí lidé využít bez ohledu na to, jakou profesní cestu si v budoucnu zvolí.

Projekt tak může přispět nejen k rozvoji podnikavosti mladých lidí, ale také k jejich vztahu k regionu. Příběhy úspěšných podnikatelů ukazují, že zajímavé nápady, firmy a profesní příležitosti mohou vznikat také přímo v Olomouckém kraji.

O jednotlivých podnikatelích, jejich příbězích a setkáních se studenty budeme v průběhu projektu pravidelně informovat. red

SYNERGIE 2026 propojila podniky, veřejnou správu i odborníky

V Galerii Dolní v Olomouci se 7. října 2026 uskutečnila konference SYNERGIE 2026 – spolupráce veřejné správy a sociálních podniků pro rozvoj Olomouckého kraje, která spojila zástupce sociálních podniků, veřejné správy, akademické sféry, finančních institucí i dalších partnerů působících v oblasti sociální ekonomiky. Cílem akce bylo sdílení zkušeností, představení novinek v sociálním podnikání a posílení spolupráce mezi organizacemi a institucemi v regionu.

Program se zaměřil na partnerství mezi Olomouckým krajem a Univerzitou Palackého, spolupráci s Úřadem práce ČR, možnosti sociálního bankovnictví, rozvoj integračních sociálních podniků i dopady nové legislativy. Součástí konference byly také praktické workshopy věnované financování sociálních podniků a možnostem podpory zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce.

„Konference SYNERGIE potvrzuje, že největší síla sociálního podnikání spočívá ve spolupráci. Když se propojí veřejná správa, odborné instituce, zaměstnavatelé i samotné sociální podniky, vznikají řešení, která mají skutečný dopad na kvalitu života lidí v našem kraji. Právě taková partnerství chceme v Olomouckém kraji nadále podporovat," uvedl Pavel Jelínek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Součástí programu bylo představení projektu InSPIRO, který navazuje na projekt RESP a zaměřuje se na podporu implementace zákona o integračním sociálním podniku. Účastníkům bylo zároveň představeno 2. vydání publikace Sociální podniky v Olomouckém kraji a nechyběl ani jarmark sociálních podniků. Konference tak znovu potvrdila, že sociální podnikání představuje důležitou součást rozvoje Olomouckého kraje a že spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru přináší konkrétní výsledky pro region.

Jaroslav Kropáč

Senioři chtějí zůstat doma. Olomoucký kraj podporuje rodiny v péči o jejich blízké

Většina seniorů si přeje zůstat i v době, kdy potřebují pomoc druhých, ve svém domácím prostředí. Zajistit potřebnou péči ale nemusí být jen na rodině. Hejtmanství proto ve spolupráci s Moravskou vysokou školou Olomouc realizuje projekt Podpora zajištění péče v domácím prostředí v Olomouckém kraji, který veřejnosti přiblíží možnosti terénních sociálních a zdravotních služeb. Jejich cílem je pomoci seniorům zůstat doma co nejdéle, případně zde prožít i závěr života v kruhu blízkých.

„Stárnutí populace bude v příštích letech znamenat stále větší nároky na sociální péči. Nemůžeme spoléhat pouze na pobytová zařízení, jejichž kapacity nebudou schopny pokrýt všechny potřeby. Chceme proto lidem ukázat, že odborná pomoc může být dostupná i přímo doma a že požádat o ni není selháním rodiny, ale cestou, jak péči o blízkého zvládnout dlouhodobě," řekl Martin Škurek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro sociální věci a záležitosti seniorů.

Nový projekt představí možnosti, jak propojit terénní sociální služby s domácí zdravotní péčí a využít přitom moderní takzvané asistivní technologie, což jsou zařízení a pomůcky, pomáhající člověku zvládat každodenní život, které jeho bezpečí, samostatnost, orientaci i komunikaci.

„Pokud pečujete o svého blízkého nebo se na takovou situaci připravujete, zajímejte se o dostupné terénní sociální a zdravotní služby. Včasné informace pomáhají lépe se zorientovat a najít podporu, kterou při péči o seniory jistě oceníte. Informace je možné získat přímo u poskytovatelů sociálních služeb nebo také u sociálních pracovníků městských úřadů," vysvětlila vedoucí projektu Renáta Pavlíčková z Moravské vysoké školy Olomouc.

Součástí projektu je příprava informačních a marketingových materiálů, prezentačních videí i pro sociální sítě a webová infografika. Cílem je usnadnit lidem orientaci v aktuálně dostupné pomoci a ukázat, že i náročná péče může být při vhodné podpoře zajištěna v domácím prostředí.

Lenka Kovaříková

Hejtmanství podpořilo ranou péči

Olomoucký kraj poskytl dotaci ve výši dva a půl miliónu korun Společnosti pro ranou péči. Peníze poslouží k pokrytí nákladů na vybudování bezbariérových prostor pro olomouckou pobočku této neziskové organizace.

„Raná péče může krajskou podporu využít nejen na architektonický návrh a vizualizace celého projektu, ale také na opravu a vybavení bezbariérového WC, nákup nábytku, dveří a vybavení jednotlivých místností," uvedl Martin Škurek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast sociálních služeb.

Olomoucký kraj přispívá ze svého rozpočtu řadě dalších neziskových organizací, které nabízejí své služby například seniorům, lidem se zdravotním postižením nebo rodinám.

„V tomto případě se jedná o takzvanou individuální dotaci, která jde nad rámec toho, co kraj poskytuje v širším dotačním balíčku pro sociální služby," vysvětlil náměstek Škurek.

Jaroslav Kropáč

Ordinace pro lidi bez domova bude fungovat opět s podporou kraje

Olomoucký kraj letos poskytne Charitě Olomouc finanční dar ve výši 1,4 miliónu korun na zajištění provozu ordinací všeobecného praktického lékaře a psychiatra pro osoby bez přístřeší. Kraj tuto službu podporuje dlouhodobě a jeho příspěvek se postupně zvyšuje. Díky krajským financím je tak možné udržet zdravotní péči pro skupinu lidí, pro kterou bývá běžně obtížněji dosažitelná.

Charita Olomouc provozuje ordinaci všeobecného praktického lékaře pro osoby bez přístřeší už od roku 2007, od roku 2020 funguje také ordinace psychiatra. Obě služby pomáhají nejen samotným pacientům, ale zároveň celému zdravotnickému systému.

„Jsme rádi, že se daří tuto službu v Olomouci dlouhodobě udržet. Péče, kterou Charita lidem bez domova poskytuje, má význam nejen pro ně samotné, ale také pro další zdravotnická zařízení. Obě ordinace významným způsobem pomáhají při řešení situace osob bez přístřeší, jejich problémového chování a mírnění dopadů bezdomovectví na zdravotníky v jiných zdravotnických zařízeních v kraji, zejména na Zdravotnickou záchrannou službu Olomouckého kraje a oddělení urgentního příjmu Fakultní nemocnice Olomouc. V případě této cílové skupiny se jedná o péči, která je v běžném systému obtížně dosažitelná, proto má její existence zásadní význam a umožňuje jejich zdravotní stav řešit komplexněji a dlouhodobě," uvedl Vladimír Lichnovský, 1. náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Loni bylo v ordinaci praktického lékaře ošetřeno 581 lidí, psychiatrická ambulance se postarala o 127 pacientů. Ordinace praktického lékaře funguje od pondělí do čtvrtka ve Wurmově ulici v Olomouci, v pondělí také v Domově sv. Anežky na Svatém Kopečku. Psychiatrická ambulance je otevřena třikrát týdně.

Součástí péče, kterou lidem bez domova poskytuje Charita Olomouc, je například i testování na infekční onemocnění a koordinace dalších služeb. Podpora kraje tak pomáhá udržet nejen činnost samotných ordinací, ale má bezprostřední vliv také na celý systém zdravotní péče v regionu.

Lenka Kovaříková

Krajský úřad sevřely na jeden den kolíčky. A bylo to dobře

Olomoucký kraj se i letos zapojil do Kolíčkového dne, který slouží na podporu Jedličkova ústavu. Ten se stará o osoby se zdravotním postižením a patří mezi nejvýznamnější organizace svého druhu v Česku. Koupí kolíčků tak zaměstnanci kraje pomohli dobré věci.

„Olomoucký kraj podporuje organizace, které se věnují osobám se zdravotním postižením, přímo ze svého rozpočtu. Podstata Kolíčkového dne ale není pouze o penězích – má také upozornit na to, že tito lidé patří do naší společnosti stejně jako ostatní a že jejich začlenění ještě pořád místy naráží na překážky," zdůraznil Martin Škurek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro oblast sociálních věcí.

Každý zakoupený kolíček v hodnotě padesáti korun pokryje náklady na dvacet minut osobní asistence pro lidi se zdravotním postižením. Kolíčkový

den připadá oficiálně na čtvrtek 22. října.

„Kolíčky k nám na úřad přišly prodávat děti ze ZŠ Svatoplukova. Také jim bych chtěl poděkovat za to, kolik času a energie této dobročinné akci věnovaly," uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Jaroslav Kropáč

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Menší výrobce a kvalitní potraviny podporuje značka (tajenka). Pro oceněné výrobky platí to, že musí pocházet z Olomouckého kraje a obsahovat minimálně 70 % surovin pocházejících z regionu. Tajenku můžete posílat do 19. listopadu na e-mail: tiskove.oddeleni@olkraj.cz a do předmětu uveďte slovo KŘÍŽOVKA. Jména tří vylosovaných luštitelů, kteří od Olomouckého kraje získají věcné ceny, zveřejníme v následujícím vydání novin. Výherci minulé tajenky ve znění DĚTSKÁ DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ jsou: Václav Váňa, Křtomil; Alžběta Kučerová, Kostelec na Hané; František Holouš, Šumperk. Gratulujeme!

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správci (Regionální vydavatelství s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

	ANGL. STEJNÉ	PŘÍPRAVEK PROTI ŠKŮDCŮM	DOMÁCÍ ŠIKULA	OBTOČITI		INIC. HEREČKY BAAROVÉ	INIC. ITALSKÉHO ARCHITEKTA PALLIARDIHO	PEŘEJ	HUDEBNÍ NÁSTROJ (ALTOVKA)	VLASTNÍ JMÉNO BÁSNÍKA ČIŠINSKÉHO	ODHADEM	NENAVRŠIT		ZKR. MILIMETRU	STAROŘEK	PODVOD	SPOJKA PŘIPUSTNÁ	NALÁKATI	ZNAČKA VYSAVAČŮ	KOZEL (NÁŘ.)
ČÁST OBLEKU					HLAVNÍ MĚSTO PORTUGAL-SKA								VELIKONOČNÍ PEČIVO							
HOLANDSKÉ SÍDLO					FRANCOUZ-SKY BALADA / VÝROBCE PNEUMATIK NA ČESKÉM TRHU								HLODAVCI / OŽIVOVAT							
DOMÁCKY METODĚJ						NÁBOJNICE / OBRAZOVÝ SNÍMAČ								NA RYCHLO / INFARKT MYOKARDU (ZKR.)						
SMRT							HLODAVCI / OSAZENSTVO								ŠPANĚLSKÝ ŠLECHTIC (TITUL)				VRCH RALSKÉ PAHORKATINY	BAŽINY (ZAST.)
	VZDUŠNÁ LÁTKA S PROLAMO-VANÝM VZOREM	ČÁST BRZDY / MUŽSKÉ JMÉNO (8.6.)						SPZ KLADNA	ANGL. ANNA	GHANSKÝ KMEN / SEKNOUT					POPLACH					
KILOMETR			APLAUDOVAT / SPORTOVCI								DOVEDNOST			PŘÍBUZNÁ	POHOŘÍ V JUGOSLÁVII	MODLA / KANTON V SEV. ŠVÝCARSKU				
1. část tajenky											2. část tajenky									
MAĎ. BÁSNÍK (ENDRE)				PUNTÍČKÁŘ / VYBRANÉ ZPŮSOBY							ŽENSKÉ JMÉNO (7.6.)						PROUD			
DVOUDOBÁ STOPA VERŠOVÁ					SPZ RYCHNOVA NAD KNĚŽNOU / ČÁST CUKROVARŮ			ZN. TITANU	EVROPSKÝ STÁT	ZÁPISNÍK	STŘEDOVĚKÝ NÁJEZDNÍK / ZN. PĚNY DO KOUPELE						JMÉNO HEREČ. JANŽUROVÉ / MRAK			
MĚSTO U BRUNTÁLU						VLASTNÍ ATĚ						POMALÝ SPOL. TANEC / JUDŮV SYN						ITAL. ŘEKA	SVAZEK ROŠTÍ	DŘÍVĚJŠÍ NÁZEV MALAWI
LEVANTSKÁ BAVLNA						VLASTNIT	EVROPANI / OSOBNÍ ZÁJMENO						IRSKÁ OSVOBOZE-NECKÁ ARMÁDA	OVOCNÝ STROM / CHRÁST						
	ZN. ARSENU	PŘÍKŘE / ZN. NITU						ALKOHOL							ŠNĚČÍ DOMEK / MPZ SÁRSKA					
MUŽSKÉ JMÉNO (13.6.)								ČÁST SLONÍ HLAVY				KRUTÝ ČLOVĚK				STAROŘECKÝ BŮH VÁLKY				
NAŘÍKATI								SYMETRÁLA				HRDINKA KNIH M. TIPPMANNOVÉ				ŠEDESÁT KUSŮ				

SUDOKU

8						2	6	
				3	4	7		
	3	5			7			
		9						5
		1			6		9	
			8				2	7
		4	3			9		
	1				9			6
						4		

	7			2		8		
4								2
	6	8		5		7		
					1	6	8	
7	9					4		
							3	
	3	1	7					
			5					9
		5		8				3

OMALOVÁNKA PRO DĚTI

TIRÁŽ

MĚSÍČNÍK KRAJÁNEK

- Krajánek – periodický tisk Olomouckého kraje
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Luděk Niče, Vladimíra Hacsiková, Ondřej Polák
- Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká distribuční k.s., reklamace na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mailu: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Michal Novák – 739 724 774, novak@regvyd.cz
- Kontakt na redakci: tiskove.oddeleni@olkraj.cz
- Číslo 11, ročník 25.
- Toto číslo vychází 13. listopadu
- Náklad 292 000 kusů
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 19. listopadu

Olomoucký kraj

Monika Zlatníková: Chtěla bych naši trubičku dostat do celého Česka

Monika Zlatníková původně studovala chemii. A u toho pekla. Svět chemických rovnic a reakcí už opustila a vytvořila nový – sladký, nadýchaný a krémový. V tomhle světě vyhrává ten, kdo se nejlépe trefí do chuti zákazníků. A šikovné cukrářce ze Šumperka se to povedlo. Její laskominy pravidelně vyhrávají v soutěži Regionální potravina Olomouckého kraje. Letos uspěla s karamelovým košíčkem.

Jak vznikne nový cukrářský recept?

Někdy je to kombinace vícero receptů, jindy se inspiruji na sociálních sítích, někdy zkoušíme jen tak naslepo. Zásadní jsou suroviny – musí být nejen kvalitní, ale zároveň musí pocházet od místních producentů a dodavatelů, abychom si zachovali lokálnost.

Proč je lokálnost důležitá?

Je to jedna z podmínek k tomu, abyste se mohli přihlásit do soutěže Regionální potravina Olomouckého kraje A hlavně máte lepší kontrolu nad kvalitou dodaných surovin a také podporujete další místní podnikatele. To je, myslím, hodně důležité.

Každému chutná něco jiného. Kdo vaše novinky testuje?

Naše výrobky zkoušíme nejdříve na rodině (*smích*). Když výrobek chutná nám i lidem okolo nás, pak s ním jdeme na pult. No, a pak podle prodejnosti velmi rychle vidíme, jestli jsme se zákazníkům trefili do chutě, nebo ne.

Je pravda, že cukroví musí nejen dobře chutnat, ale také vypadat?

Určitě. Lidé nejdříve vybírají očima, až pak přijde na řadu chuť. Takže když vymýšlíme nový recept, nějakou novinku, zároveň si dáváme velmi záležet i na tom, jak bude vypadat.

Je něco, co chutná všem?

Trubička. Ta opravdu chutná úplně každému – dětem, střední generaci i seniorům. Trošku to nechápu (*smích*), ale je to tak.

Existuje naopak zákusek, který byste si nikdy nedala?

Pavlova (*smích*). I kdyby tohle byla poslední věc na pultě, nekoupila bych si ji. Lidem ale moc chutná, a proto ji pochopitelně nabízíme a jde skvěle na odbyt.

V kolik hodin jste dnes ráno vstávala?

Ve čtyři ráno.

A **těšila jste se?**

Ano (*smích*).

Co vás na vaší práci pořád baví?

Většinu dne jsem ve výrobě, ale když přijdu do prodejny a vidím, že lidé naše zákusky jedí, že se u toho smějí a že jim zkrátka chutná, tak z toho mám největší radost. Zároveň je to pro mě motivací, abychom mohli pokračovat a dál se rozvíjet.

Letos jste v Regionální potravině Olomouckého kraje uspěli s karamelovým košíčkem. Nešlo ale o první ocenění.

Ano, jde už o třetí regionální potravinu, se kterou jsme uspěli. První byla naše trubička, a pak laskonka. Moc si tohoto ocenění vážíme a zároveň je to pro nás velký závazek.

Jaké jsou vaše další plány?

Aktuálně připravujeme novou výrobnu, kde bychom se rádi specializovali pouze na naše trubičky. Chceme je postupně dostat do celého Česka, udělat z nich cukrářský symbol Šumperka. V regionu už nás lidé znají, teď se chceme ještě dál rozšířit.

Říká se, že začít v Česku podnikat je velmi těžké, zvlášť pokud jde o výrobu potravin. Je to tak?

Asi ano, jednoduché to bohužel není. Měla jsem při zařizování výrobny trošku štěstí, že jsem přesně nevěděla, do čeho jdu a co všechno musí taková výrobna splňovat. Na druhou stranu, pokud všechny normy a nařízení dodržujete, nemusíte mít strach z různých kontrol.

Co je při cukrářské výrobě nejdůležitější?

Rozhodně je to kvalita. Myslím, že je špatně, pokud se kvalita nahrazuje kvantitou. Raději budeme vyrábět méně výrobků, ale kvalitních, než naopak.

Jak jste se k cukrařině dostala?

Mamka hodně pekla, ale nedělala dezerty. Já miluju větrníky a můj táta taky, takže jsem mu je doma pekla a na tátovi tak vlastně zkoušela, jak se mi cukrařina daří (*smích*).

Máte u vás v cukrárně nějaký rodinný recept?

Ano, sváteční koláčky. Lidé je mají rádi, berou si je na svatby, na oslavy nebo jen tak ke kávě.

A prozradíte čtenářům recept na úspěšné podnikání?

Myslím, že je to o přístupu k tomu, co děláte. K řemeslu se musí přistupovat s láskou a s pokorou.

Jaroslav Kropáč

Scholaris pokračuje v Olomouci. Žákům pomůže s výběrem střední školy

Přehlídka středních škol Scholaris, která už navštívila Jeseník, Šumperk, Prostějov a Přerov, se uskuteční také v Olomouci. Žáci základních škol i jejich rodiče se budou moci seznámit s nabídkou studijních a učebních oborů, poznat jednotlivé školy a získat informace důležité pro výběr dalšího vzdělávání. Olomoucký Scholaris se uskuteční 25. a 26. listopadu na Střední škole polytechnické v Rooseveltově ulici. Ve středu bude otevřeno od 9 do 18 hodin, ve čtvrtek od 8 do 16 hodin. Návštěvníci budou mít možnost na jednom místě získat přehled o nabídkách a lépe se rozhodnout o své budoucí profesní cestě.

Ve Štarnově návštěvníkům ukázali, jak se čistí odpadní voda

Den otevřených dveří areálu čistírny odpadních vod ve Štarnově měl u návštěvníků všech věkových kategorií úspěch. Foto | archiv organizátorů

Čistírna odpadních vod ve Štarnově se představila veřejnosti. Návštěvníci, kteří si prohlédli její areál během Dne otevřených dveří v září, se seznámili také s novými technologiemi čištění odpadních vod a dozvěděli se více o průběhu modernizace čistírny. Součástí programu byla i komentovaná prohlídka běžně nepřístupných prostor.

Akce nabídla možnost nahlédnout do zákulisí fungování zařízení, které bude obyvatelům Štarnova sloužit po mnoho dalších let. Zájemci se zároveň mohli dozvědět více o tom, jak moderní technologie pomáhají chránit životní prostředí a zajišťovat kvalitní hospodaření s odpadními vodami.

Za Olomoucký kraj se akce účastnila Irena Blažková, náměstkyně hejtmana pro životní prostředí, odpady a zemědělství.

Lenka Kovaříková

Olomoucký kraj boduje v otevřenosti

Rekordní zájem o hodnocení služeb přinese chytrou online poradnu i lepší podporu podnikatelům.

Krajský úřad také letos zjišťoval, jak jej vnímají jeho klienti a partneři – od běžných občanů přes živnostníky až po ředitele škol či domovů pro seniory. Rozsáhlý průzkum spokojenosti se zaměřil nejen na hodnocení vstřícnosti a odbornosti úředníků, ale také na hledání cest, jak může kraj efektivněji pomáhat soukromému sektoru a snižovat administrativní zátěž.

„Moderní úřad se nesmí bát zeptat svých klientů na to, co dělá dobře a kde má naopak přidat. Zpětná vazba je pro nás ten absolutně nejcennější nástroj pro zlepšování. To, že jsme od veřejnosti letos obdrželi o 44 procent více vyplněných dotazníků než vloni, beru jako obrovský závazek a důkaz, že lidem komunikace s krajem dává smysl. Všem respondentům – občanům, firmám i organizacím, kteří nám věnovali svůj čas, chci upřímně poděkovat," uvedla Jitka Keková, ředitelka Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Průzkum potvrdil, že veřejnost není k dění v Olomouckém kraji lhostejná. Data poskytlo přes 800 občanů a zpětnou vazbu dodaly také krajské organizace a zástupci byznysu.

Úřad nesbírá podněty jen do šuplíku. Již předchozí ročníky šetření vedly k hmatatelným inovacím – kraj na základě přání veřejnosti kompletně zmodernizoval své webové stránky, zpřehlednil navigaci a spustil úspěšný portál Identita OK. Letos půjde elektronizace služeb ještě dál.

„Nechceme jen reagovat na podněty, chceme být o krok napřed a šetřit lidem čas. Už teď pracujeme na konkrétních krocích, kterými budeme na letošní zjištění z dotazníků reagovat. Ještě do konce roku zprovozníme inteligentního chatbota. Bude fungovat jako virtuální asistent, který bude lidem pomáhat z krajských webů získat potřebné informace a také usnadní komunikaci s úřadem," dodala k chystaným novinkám Jitka Keková.

red

Bílé Vánoce Lucie Bílé

LUCIE BÍLÁ

OLOMOUC 21.12.2026

Předprodej: topkoncerty.cz

RV2601083/02

Inzerci v těchto novinách pro vás zajistí:

Tomáš KARAL
732 530 071
karal@regvyd.cz

Michal NOVÁK
739 724 774
novak@regvyd.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

TERMOLUX

OKNA | DVEŘE | PLAST | HLINÍK

Děláme termoluxusní okna

TEĎ

JE NEJLEPŠÍ ČAS KE KOUPI

Tel.: 773 457 835 | Rolsberská 635/38, Olomouc
olomouc@temolux.cz
www.termolux.cz

RV2502315/51

RV2601370/02

RV2601724/01

Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž

monotypní polyfunkční škola profilovaná do oblasti výroby a kontroly potravin nabízí:

MATURITNÍ STUDIUM
Analýza potravin, Technologie potravin

VYŠŠÍ ODBORNÉ STUDIUM
Analýza potravin, Technologie a hygiena potravin, Zpracování mléka

tel.: 573 334 936, e-mail: info@potravinarska-skola.cz
www.potravinarska-skola.cz

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
vyber si z našich termínů:

4. a 5. prosince 2026, pátek 13:00 až 17:00,sobota 8:00 až 12:00
15. a 16. ledna 2027, pátek 13:00 až 17:00,sobota 8:00 až 12:00
5. a 6. února 2027, pátek 13:00 až 17:00, sobota 8:00 až 12:00

Víš, co jíš? Nevíš: U nás se to naučíš!

RV2601731/17

Olomouc
Český rozhlas

Podzimní SOUTĚŽ

OBLEČEME ČESKO!

Po celý listopad vyhrávejte ve vysílání Českého rozhlasu Olomouc **poukázky na oblečení v hodnotě 1000 Kč**

Olomouc 106.8 FM | R-OL

BEZPOTISKU

RV2601828/01

Mladí badatelé navrhli přírodní kosmetiku i nové horské útulny

Zvídavým a nadaným žákům základních a středních škol dává příležitost vyzkoušet si skutečnou vědeckou práci projekt T-expedice Jeseníky. Program je určen především mladým lidem ve věku 13 až 19 let, zapojují se do něj ale také vysokoškoláci. Pod vedením odborníků, pedagogů a dalších partnerů z praxe se účastníci věnují výzkumu od přípravy až po prezentaci výsledků. Osmý ročník nabídl pět badatelských témat z oblasti přírodních věd, architektury a umění.

Jedním z nejzajímavějších výstupů byl návrh jesenické oblasti tmavé oblohy, který vznikl na základě měření světelného znečištění. Mezi obce, které by mohly splňovat podmínky pro její zařazení, patří například Branná, Ostružná, Staré Město nebo Velké Losiny. Další týmy vyvíjely pleťové tonikum inspirované místními léčivými bylinami, mapovaly jesenické opylovače a připravovaly podklady pro jejich budoucí atlas. Mladí architekti navrhovali horské útulny a rozhledny pro Jeseníky, Rychlebské hory a Králický Sněžník. Výtvarná sekce se věnovala udržitelné módě, vytvořila nové turistické outfity z přešitých oděvů a natočila dokumentární film.

Výsledky svého bádání účastníci představili na závěrečné konferenci v Šumperku. T-expedici pořádá Vlastivědné muzeum Jesenicka ve spolupráci s odbornými a vzdělávacími institucemi, mezi něž patří například Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Astronomický ústav Akademie věd ČR nebo střediska volného času Duha Jeseník a Doris Šumperk. Akci podpořily Olomoucký kraj a město Šumperk. red

Knihovníci pomáhají oživit dění v obcích. V Hlušovicích, Charvátech a Pňovicích se to daří nejlépe

Rozvíjejí kulturní a společenský život v obcích po celém regionu. V pondělí 5. října za to byli oceněni v olomouckém Červeném kostele. Vědecká knihovna v Olomouci ve spolupráci s Olomouckým krajem letos uspořádala už desátý ročník soutěže o nejlepšího venkovského knihovníka.

„Knihovny se proměňují a jejich role v obcích stále roste. Uvědomujeme si, jak důležitou práci knihovníci odvádějí. Nasazení a aktivitu těchto lidí podporujeme nejen uděleným oceněním, ale dlouhodobě také prostřednictvím financí, které na chod těchto zařízení kraj poskytuje. V letošním roce jsme na zajištění regionálních funkcí knihoven vyplatili téměř 16 miliónů korun," uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Nejlepším venkovským knihovníkem Olomouckého kraje 2026 se stala Veronika Lindrová z Místní knihovny v Hlušovicích. Toto zařízení i jeho pracovníci letos slaví už druhý velký úspěch

Nejlepší knihovnice Olomouckého kraje Veronika Lindrová. Foto | Olomoucký kraj

– v srpnu získali ocenění za moderní knihovnické a informační služby v rámci soutěže Vesnice roku Olomouckého kraje. Druhé místo získala Petra Stužková z Obecní knihovny v Charvátech a třetí příčku obsadila Marcela Petrželová z Obecní knihovny v Pňovicích.

„Knihovníci jsou často mnohem víc než jen lidé, kteří přes pult půjčují knihy. Pořádají besedy, přednášky, soutěže, také setkání pro seniory, spolupracují se školami. Pomáhají vytvářet živé a aktivní komunity. Zvlášť v menších obcích bývají knihovny významným kulturním zázemím a centrem společenského dění. Právě díky osobnímu nasazení knihovníků se tady lidé mohou potkávat, sdílet zkušenosti, nacházet inspiraci i tvořit nové věci," řekla Monika Hryzbilová, náměstkyně hejtmana pro oblast kultury a sportu.

Součástí slavnostního programu bylo také vyhlášení ceny MARK Olomouckého kraje určené mladým knihovníkům do 35 let. Tu získal Karel Mazal z Knihovny města Olomouce.

Nominace mohli posílat přímo lidé, obce i samotné knihovny. Z návrhů vybrala porota do užšího výběru pět knihoven, které pak osobně v rámci hodnocení navštívila. Vítězové soutěže získali čestná uznání a finanční odměnu.

Soutěž se v Olomouckém kraji koná od roku 2017. Loni vyhrála Veronika Kamená z knihovny v Čelechovicích na Hané.

Lenka Kovaříková

AKCE A VÝSTAVY

Olomouc Design Days 2026
1.–31. 11.
Čtvrtý ročník festivalu, který v Olomouci během celého listopadu představí všechny podoby designu.

Machač, na led!
6. 11. 2026 – 28. 2. 2027, Muzeum a galerie v Prostějově
Výstava zachycuje sportovní kariéru prostějovského rodáka, hokejisty Oldřicha Machače, který by v roce 2026 oslavil své 80. narozeniny.

Miroslav Srostlík Moravský. Hovory se dřevem
6. 11. – 6. 12., Červený kostel
Výstava představuje tvorbu Miroslava Srostlíka Moravského, autodidakta a výrazné osobnosti českého řezbářství. Jeho umělecká cesta vedla od drobných šperků k monumentálním dřevořezbám, v nichž se propojuje řemeslná zručnost, fantazie, symbolika a osobní zkušenost. Se sochařem Miroslavem Srostlíkem Moravským se můžete neformálně setkat 23. listopadu v 17 hodin.

Skryté umění
6. 11. 2026 – 28. 2. 2027, Muzeum Komenského v Přerově
Umělecké skvosty, které běžně zdobí kanceláře a radnice nebo odpočívají v depozitářích, se poprvé v ucelené podobě představí veřejnosti. Sbírka ukrývá plátna významných místních rodáků, krajinářů i zástupců moderního umění 20. století, jako jsou: Antonín Kubát, Marcel Krasický, Věra a Pavel Kotasovi, Petr Markulček, Augustín Mervart nebo Dan Trantina.

Hlasy
do 13. 12., Vlastivědné muzeum v Olomouci
Výstava přibližuje pět příběhů z období holocaustu zachycených v osobní korespondenci. Jednotlivé příběhy zprostředkovávají technologie umělé inteligence, které umožňují převést obsah dobových dopisů do zvukové podoby a vytvářet obrazové rekonstrukce.

SOUTĚŽ PRO ČTENÁŘE KRAJÁNKU

Chcete vyhrát dvě volné vstupenky do Vlastivědného muzea Jesenicka na Expozici čarodějnických procesů na Jesenicku v 17. století a k tomu jednu čarodějnou mast? Stačí správně odpovědět na níže uvedenou otázku.

Kolik výrobků bylo v roce 2026 oceněno v soutěži a získalo značku Regionální potravina?

Své odpovědi, včetně kontaktních údajů, zasílejte do 19. listopadu na e-mail tiskove.oddeleni@olkraj.cz a do předmětu uveďte slovo SOUTĚŽ. Jeden z vás, který bude vědět správnou odpověď nebo jí bude nejblíže, získá dvě volné vstupenky do muzea Jesenicka a zdejší expozice o čarodějných procesech a k tomu pro něj bude připravena i jedna čarodějná mast.

Vítězem minulé soutěže je Pavel Janíček z Partutovic. Na otázku **Kolik kilometrů při cestách za klienty najezdili pracovníci sociálních služeb v Olomouckém kraji za rok 2025?** odpověděl správně, že to bylo 3 072 042 km.

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ | HODOVÉ PRŮVODY S DRUŽIČKAMI A MLÁDENCI NA OLOMOUCKU

V předchozích dílech Krajánku jsme se seznámili s pojmem nemateriální či živé kulturní dědictví. Představili jsme si už dvě tradice, které byly zapsány na Seznam nemateriálního kulturního dědictví Olomouckého kraje. V tomto příspěvku si představíme další – Hodové průvody s Družičkami a Mládenci na Olomoucku, které na něj byly zapsány v roce 2015.

Tento obyčej je příbuzný známějším Velikonočním slavnostem Matiček a Ježíškových Matiček na Hané. Vykazuje s nimi řadu podobností a představuje zřejmě další větev jejich vývoje. Hlavní aktérky se zde nazývají Dróžky neboli Družičky. Jsou oděné do bílých svatebních šatů značících nevinnost. Nejdůležitějších rolí se ujímají dvě dvojice hlavních Družiček a Mládenců – jedna letošní a druhá loňská. Vepředu průvodu kráčí

Samotišky 2026

Droždín 2026 Foto | 2x archiv Regionálního pracoviště

Mládenec nesoucí ozdobený kříž s Kristem. Druhý Mládenec vede dvě Družičky. Čtveřici doprovázejí malé družičky, korouhevníci, muzikanti a lidé v civilu. Společně všichni míří na slavnostní mši do baziliky na Svatém Kopečku, kde krucifix odevzdají. Po mši se pak všichni vracejí zpět.

Obyčej se dosud udržuje ve farnosti Svatý Kopeček. V lokalitách, kde se koná, je součástí místních hodů. V Droždíně se odehrává na Velikonoční neděli, v Samotiškách v rámci hodů zasvěcených sv. Floriánovi. Živý je také přímo ve Svatém Kopečku, kdežto v Lošově a Radíkově již zanikl nebo se obnovuje zřídka. V minulosti se tato tradice v různých variantách, jako např. Matičky, Dróžky, Družičky, venášení Pámbučka nebo venášení kříža, udržovala v řadě obcí na Hané. Jako církevní slavnost během minulého režimu zanikala, zejména během padesátých let. K plnému obnovení tradice, kromě krátkých epizod v době uvolnění kolem pražského jara, došlo jen v několika lokalitách až po roce 1989.

Mgr. Andrea Mrkusová
Regionální pracoviště
pro nemateriální kulturní dědictví
Olomouckého kraje
Vlastivědné muzeum v Olomouci
mrkusova@vmo.cz / 778 744 868

Johanna Brzobohatá vybojovala titul vicemistryně České republiky

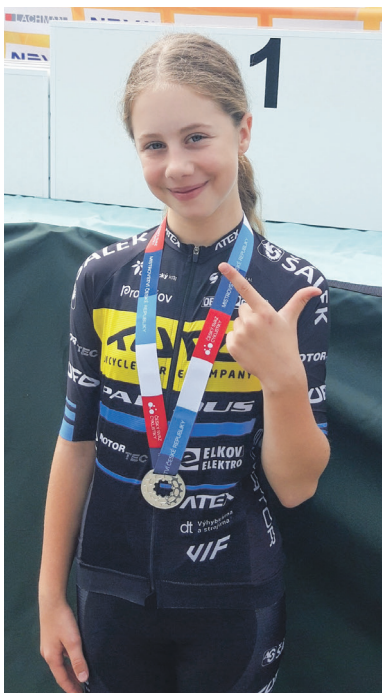
Cyklistický klub TUFO PARDUS Prostějov slaví velký úspěch své závodnice. Mladší žákyně Johanna Brzobohatá zazářila na zářijovém Mistrovství ČR v silniční časovce dvojic, které se uskutečnilo v Hrubčicích. Společně s Laurou Bobkovou (BB Com Devcity) vybojovala na trati dlouhé 13,2 kilometru druhé místo.

Tento úspěch je vyvrcholením mimořádně silné letní sezóny. Během pouhých čtyř týdnů totiž Johanna ovládla tradiční mezinárodní mítinky na dráze – prestižní Memoriál Otmara Malečka na domácím velodromu v Prostějově a brněnskou Přilbu Moravy. Svou formu potvrdila i na letošní Olympiádě dětí a mládeže, kde v dráhové disciplíně scratch brala sice nepopulární, ale vysoce ceněné 4. místo.

Johanna Brzobohatá patří na domácí scéně do elitní desítky Českého poháru také v horských kolech a sbírá i pódiová umístění v cyklokrosu a v cyklotrialu, v němž patří do TOP 10 světového žebříčku. Pozici v trialu potvrdila 10. místem na MS a ziskem 3. místa na Evropských hrách mládeže.

Žákyně 3. ZŠ Zábřeh tak s podporou rodného města Zábřeh a Olomouckého kraje naplňuje klubovou i osobní vizi – všestranný rozvoj cyklistických dovedností. S nadsázkou se dá říct, že pro kompletní sbírku zkušeností jí chybí už jen krasojízda, kolová nebo enduro.

Ondřej Brzobohatý

Závodnice Johanna Brzobohatá sbírá v cyklistice úspěchy. Na domácí scéně patří do elitní desítky Českého poháru.

Foto | Ondřej Brzobohatý

Olympijské medaile, zážitky i show. Kraj poděkoval sportovcům

Olomoucký kraj ocenil své mladé sportovce, kteří v druhé polovině června reprezentovali region na Hrách XII. letní olympiády dětí a mládeže 2026 v Praze. Setkání účastníků krajské výpravy proběhlo v září v Národním sportovním centru Prostějov a bylo poděkováním sportovcům i jejich trenérům za jejich výkony. Olomoucký kraj si z olympiády odvezl 50 medailí a v celkovém hodnocení krajů obsadil výborné 5. místo.

„Pět desítek medailí a celkové páté místo mezi všemi kraji – to je skvělý výsledek. Ještě důležitější ale bylo vidět, s jakým nasazením a odhodláním naši mladí sportovci do soutěží a sportovních soubojů šli. Za jejich reprezentaci jim patří velké poděkování. Stejně tak musíme ocenit nasazení trenérů, rodičů a všech, kteří je na cestě ke sportovním úspěchům podporují," řekl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Odpolední setkání nabídlo nejen připomenutí nejúspěšnějších momentů krajské výpravy na olympiádě, ale také pestrý doprovodný program. Mladí sportovci si užili kouzelnickou show i vystoupení bikera Václava Koláře, nechyběl ani hudební program.

„Setkání je skvělou příležitostí zavzpomínat na úspěchy, zážitky a nezapomenutelné momenty z letošní olympiády. Možnost neformálního sdílení dojmů je mnohdy stejně důležitá jako samotná příprava na vrcholnou sportovní akci," uvedla Monika Hryzbilová, náměstkyně hejtmana pro oblast kultury a sportu.

Na Olympiádě dětí a mládeže se utkalo čtrnáct krajů České republiky v celkem třiadvaceti sportech a sto deseti jednotlivých sportovních disciplínách. Na třiatřiceti sportovištích na území Prahy se zapojily více než tři tisíce mladých sportovců. První místo získala Praha, druhé Jihomoravský a třetí Středočeský kraj. Pod stupni vítězů zůstal Moravskoslezský kraj.

Sportovci z Olomouckého kraje získali 14 zlatých, 17 stříbrných a 19 bronzových medailí. Nejvíce ocenění nasbírali naši reprezentanti v kanoistice, atletice a plavání. Výrazně se prosadili také cyklisté a karatisté, cenné zlato navíc vybojovali krajští fotbalisté.

Lenka Kovaříková

Setkání účastníků, kteří Olomoucký kraj skvěle reprezentovali na Hrách XII. letní olympiády dětí a mládeže, proběhlo v Prostějově.

Foto | Olomoucký kraj

Zacvičte si jako Věra Čáslavská. Šumperk láká na pohybovou stezku

Město Šumperk připravilo novou interaktivní naučnou stezku, která propojuje příběh legendární gymnastky Věry Čáslavské se sportem a aktivním trávením volného času v přírodě. Stezka je určena především rodinám s dětmi a návštěvníkům, kteří hledají zážitky v jesenické přírodě. Připojený informační panel připomíná, jak se Věra Čáslavská v roce 1968 připravovala na olympijský triumf právě v Jeseníkách.

Na návštěvníky čekají v prostředí lesních tůní pod Městskými skalami pohybové úkoly zaměřené na sílu, obratnost a rovnováhu. Stezka se nachází přibližně 700 metrů od rozcestníku Tulinka po modré turistické značce. Pomocí QR kódů si zde také zájemci mohou pustit autentické filmové záběry Věry Čáslavské, která předvádí jednotlivé gymnastické cviky. Olomoucký kraj výstavbu stezky podpořil dotací. Podobné aktivity propojují historii, sport i aktivní trávení volného času a rozšiřují žádoucím způsobem nabídku cestovního ruchu v Jeseníkách.

Lenka Kovaříková

Od evropských titulů k světovému bronzu. Renata Zachová zavítala na hejtmanství

Velký sportovní úspěch i cestu na světový vrchol přiblížila judistka Renata Zachová při návštěvě Olomouckého kraje. S náměstkyní hejtmana Monikou Hryzbilovou se setkala 23. října na hejtmanství. Společně hovořily o judu, náročné přípravě i zážitcích z vrcholných soutěží. Spolu s judistkou dorazil také její trenér Jiří Štěpán, který ji provází na cestě za sportovními úspěchy.

Zachová letos na mistrovství světa v ázerbájdžánském Baku vybojovala bronzovou medaili v kategorii do 63 kilogramů. K titulům mistryně Evropy tak přidala další významný mezník ve své sportovní kariéře – první cenný kov ze světového šampionátu. O bronzu rozhodla Zachová v souboji s Maďarkou Annou Krizaovou, kterou porazila až v prodloužení.

Lenka Kovaříková

Renata Zachová (uprostřed) na hejtmanství dovezla medaili, kterou vybojovala v Baku.

Foto | Olomoucký kraj

Jesenická průmyslovka změnila atomový kryt ve výcvikové centrum

Místo atomového krytu v současnosti studenti maturitního oboru Bezpečnostně právní činnost využívají prostory například k tréninkům střelby.

Foto | archiv školy

Střední průmyslová škola Jeseník otevřela na začátku října v bývalém atomovém krytu školy EMKO Security Academy (ESA) výcvikové centrum pro žáky maturitního oboru Bezpečnostně právní činnost. Budoucí policisté, strážníci či pracovníci bezpečnostních agentur v něm trénují střelbu, sebeobranu i taktiku.

Otevření se za Olomoucký kraj účastnil náměstek hejtmana Svatopluk Binder.

red

INFORMACE O ZÁMĚRU OLOMOUCKÉHO KRAJE ODPRODAT NEMOVITÝ MAJETEK

Olomoucký kraj nabízí k odprodeji tento nemovitý majetek:
součástí prodeje je stavba Hranice I-Město, č. p. 600, rod. dům, a pozemek parc. č. 2282/2 zahrada o výměře 170 m², vše v k. ú. a obci Hranice, vše z vlastnictví Olomouckého kraje, z hospodaření Správy silnic Olomouckého kraje, příspěvkové organizace, za minimální kupní cenu ve výši 8 759 000 Kč. Nabyvatel uhradí veškeré náklady spojené s převodem vlastnického práva a správní poplatek spojený s návrhem na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Záměr Olomouckého kraje bude zveřejněn i v měsíčníku Krajánek.
Cenové nabídky s uvedením případného účelu využití předmětných nemovitostí prosím zašlete nebo osobně doručte v termínu od 20. 10. 2026 do 21. 12. 2026 do 12.00 hod. na adresu: Olomoucký kraj, komise pro majetkové záležitosti Rady Olomouckého kraje, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc. Nabídku je nutno zaslat ve dvou uzavřených obálkách* a v levém horním rohu obálek výrazně uvést slova „neotvírat – cenová nabídka – Hranice". Na obálce musí být rovněž uvedena doručovací adresa zájemce. Za včas doručené se považují nabídky, které byly Olomouckému kraji na uvedenou adresu v uvedeném termínu doručeny.
Žádosti, podněty a připomínky k tomuto záměru Olomouckého kraje se přijímají do 21. 12. 2026 do 12.00 hod. na adrese: Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor majetkový, právní a správních činností, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc.
Doba zveřejnění záměru: od 20. 10. 2026 do 21. 12. 2026
Kontakty: Ing. Regina Vrbová – regina.vrbova@olkraj.cz, tel. 585 508 423
**Nabídku vložte do jedné obálky s označením nabídky a tuto obálku poté vložte do druhé obálky a opět uveďte název nabídky.*
Pro další jednání v předmětné záležitosti prosím uveďte do nabídky Vaši přesnou adresu a telefonický kontakt, popřípadě e-mailovou adresu.